

Kulttuuripalveluiden palveluverkkoselvitys

Työryhmän loppuraportti

OULUN KAUPUNKI
SIVISTYS- JA KULTTUURIPALVELUT
30.4.2025

OUKA.FI

Tiivistelmä	3
1. Johdanto	4
2. Toimintaympäristöanalyysi	6
3. Palvelurakenteen kuvaus	9
Kirjastopalvelut	12
Oulun museo- ja tiedekeskus	12
Oulu Sinfonia	13
Yleiset kulttuuripalvelut ja kulttuuritalo Valve	13
Tapahtuma-aluepalvelut	14
Tapahtumapalvelut	14
4. Kuvaus osallisuudesta	15
5. Esitetyt strategiset linjamuutokset palvelurakenteeseen	16
Kirjastopalveluiden aluemallin muuttaminen asiakkaiden palvelukäyttämistä seuraavaan palvelumalliin	16
Esitystilojen AV-tekniikan palveluverkkolinjaus	16
Lastenkulttuurin ja kulttuurihyvinvoinnin kehittäminen/vahvistaminen	17
6. Esitetyt vaihtoehdot palveluverkkoon	18
Kirjastopalvelut	18
Museotoiminta	19
Yleinen kulttuuritoiminta ja Valve	20
7. Palveluverkkoesitysten kustannusvaikutukset	22
8. Vaikutusten arviointi	23
9. Työryhmän esitys	24
LIITTEET	25
Liite 1. Kirjastojen kävijä- ja lainausmäärät kirjastoittain ja alueittain	25

Tiivistelmä

Oulun kaupunki ylläpitää kulttuuritilojen verkostoa, joka palvelee sekä paikallisia asukkaita että vierailijoita. Näihin tiloihin kuuluvat muun muassa Oulun teatteri, Oulun musiikkikeskus, Taidemuseo ja muut museokohteet, kulttuuritalo Valve, Keskustakirjasto Saari ja lastenkulttuurikeskus Kotilo Saaren ylimmässä kerroksessa. Kulttuuripalveluiden palveluverkkoa tarkasteltiin kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen ja sivistys- ja kulttuurijohtaja Mika Penttilän työryhmäasetuksen mukaisesti. Työryhmään kuuluivat kulttuurijohtaja Sami Ylisaari (pj), kulttuuripalvelupäällikkö Mari Aholainen, museo- ja tiedekeskuksen johtaja Pekka Olsbo, kirjastopalvelujohtaja Jouni Pääkkölä, Oulu-opiston vararehtori Jyrki Huovinen, tapahtuma-aluepäällikkö Jari Leviäkangas, suunnittelija Satu Kiipeli ja suunnittelija Johanna Leipälä.

Palveluverkkosuunnitelmassa tarkasteltiin kulttuuritilojen strategisia tavoitteita, toimintatapoja ja esitettiin palveluverkon tiivistämistä huomioiden toimintaympäristön muutostekijät. Oulussa on useita merkittäviä tiloja taiteelle ja kulttuurille, mutta yksityisten tai kolmannen sektorin hallitsemien tilojen vaikutusta ei ole otettu huomioon tässä suunnitelmassa. Kulttuuripalveluiden hallinnoimien tilojen osalta päätökset suurista infrastruktuurihankkeista ja olemassa olevien kohteiden perusparannuksista on tehty jo aikaisemmin. Kulttuuripalveluiden hallinnoimien tilojen lisäksi Oulussa on useita merkittäviä tiloja taiteelle ja kulttuurille. Oulu2026 perintötyön toteutusmalli on merkittävä konsepti kulttuuripalveluiden, tapahtumapalveluiden ja kaupungin omistamien säätiöiden osalta. Oulun kirjastoverkko on laaja käsittäen 24 kirjastoa ja 2 kirjastoautoa. Kirjastoverkon karsiminen on mahdollista, mutta tuottaa vain marginaalista säästöä, sillä tehokkuus on jo nyt huipussaan. Kulttuuripalveluiden organisaatorakenne on kuvattu kaaviossa 4. Kulttuuripalveluita tuotetaan keskitetysti, alueellisesti ja yhä kasvavassa määrin myös digitaalisesti.

1. Johdanto

Oulun kaupunki ylläpitää kulttuuritilojen verkostoa, joka palvelee sekä paikallisia asukkaita että vierailijoita. Näihin tiloihin kuuluvat muun muassa Oulun teatteri, Oulun musiikkikeskus, Taidemuseo ja vuonna 2026 avautuva museo- ja taidekeskus Tiima, kulttuuritalo Valve, vuoden 2025 lopulla avautuva Keskustakirjasto Saari ja lastenkulttuurikeskus Kotilo ja useita muita tiloja. Jokainen näistä tiloista tarjoaa ainutlaatuisia kokemuksia ja tilaisuuksia kulttuurielämyksiin. Kulttuurin vaikutus on kiistaton kuntalaisten hyvinvointiin (WHO 2019 [What is the evidence on the role of the arts in improving health and well-being? A scoping review](#)) ja kulttuurin merkitys kaupungin elinvoimaan on merkittävä.

Kulttuuripalveluiden palveluverkkoa tarkasteltiin kaupunginvaltuuston (4.4.2022 §37), kaupunginhallituksen (27.5.2024 §116) ja sivistys- ja kulttuurijohtaja Mika Penttilän työryhmäasetuksen (§114/2024) mukaisesti. Palveluverkkoselvityksessä tuli ”tarkastella ja linjata ao. kokonaisuuden palveluverkon strategisia tavoitteita, toimintatapoja ja laatia esitykset palveluverkon tiivistämiseksi huomioiden toimintaympäristön muutostekijät.” Työryhmään kuuluivat kulttuurijohtaja Sami Ylisaari (pj), kulttuuripalvelupäällikkö Mari Aholainen, museo- ja tiedekeskuksen johtaja Pekka Olsbo/ varajäsenenä yleisötyön johtaja Anna-Riikka Hirvonen, kirjastopalvelujohtaja Jouni Pääkkölä / varajäsenenä alueellinen kirjastopalvelupäällikkö Heidi Karhu, Oulu-opiston vararehtori Jyrki Huovinen, tapahtuma-aluepäällikkö Jari Leviäkangas / varajäsenenä intendentti Maija Kuusisto, suunnittelija Satu Kiipeli (sihteeri) ja palveluvastaava Johanna Leipälä.

Kulttuuripalveluiden hallinnoimien tilojen lisäksi Oulussa on useita merkittäviä tiloja taiteelle ja kulttuurille. Yksityisten tai kolmannen sektorin hallitsemien tilojen kokonaisuutta ja vaikutusta ei ole otettu huomioon tässä palveluverkkosuunnitelmassa. Toivottavaa olisi, että kulttuurin ekosysteemiä tarkasteltaisiin kokonaisuutena, jossa koko kulttuurin kenttä on analyysissä mukana. Osittain tämä toteutuu vuosien 2025-2026 aikana Oulu2026 perintötyön suunnitteluprosessin yhteydessä.

Kulttuuripalveluiden hallinnoimien kulttuuritilojen osalta päätökset suurista infrastruktuurihankkeista ja olemassa olevien kohteiden perusparannuksista jo aikaisemmin eikä näitä päätettyjä kokonaisuuksia kuten keskustakirjasto Saarta, Lastenkulttuurikeskus Kotiloa tai uusi Museo- ja tiedekeskus Tiimaa ole syytä tässä yhteydessä alkaa uudelleen arvioimaan. Myös kulttuuritalo Valveen ja Musiikkikeskuksen osalta on tehty hankesuunnitelmat peruskorjauksista ja molemmat perusparannukset käynnistyvät hyvin todennäköisesti keväällä ja syksyllä 2027. Nämä investoinnit ja niihin liittyvät toiminnalliset suunnitelmat ovat joko tehty tai valmisteilla. Näiden kahden merkittävän kiinteistön osalta tulee vuosille 2027-2030 Oulussa suuri pula esittävien taiteen tilojen suhteen. Toiminnan kannalta onkin erittäin merkityksellistä, löydetäänkö ja investoidaanko väistötiloihin vai etsitäänkö muita kenties kustannustehokkaampia ratkaisuja tälle aikajaksolle. Suurin mahdollinen toiminnan muutos kohdistuukin tähän ajanjaksoon niin Valveen ja yleisten kulttuuripalveluiden kuin Oulu Sinfonian osalta. Valveen osalta on vuosina 2024-2025 toteutettu organisaatiomuutos, jolla pyritään parantamaan tehokkuutta ja samalla valmistautumaan vuoden 2026 alusta avattavaan lastenkulttuurikeskus Kotiloon. Museo- ja tiedekeskus toteuttamassa organisaatiomuutosta, jolla valmistaudutaan vuoden 2026 aikana valmistuvaan Museo- ja tiedekeskus Tiiman toimintaa ja Pohjoispohjanmaan museon ja Tietomaan uusien näyttelyiden toteuttamiseen. Näiden uudiskohteiden kuin myös Valveen ja Musiikkikeskuksen tulevien perusparannusten jälkeen toiminnan muutos tulee vaatimaan lisäresursseja ja lisäämään kustannuksia. Tähän tulee varautua talousarviosuunnittelussa vuodesta 2030 eteenpäin.

Näiden kohteiden ulkopuolella suurin osa palveluverkosta on kirjastoja, jotka suurelta osin ovat yhteydessä monitoimitiloihin ja museo- ja tiedekeskuksen ulkomuseoita / kesäkohteita. Lisäksi on joitain kulttuurikohteita kuten Syke-talo, joista suuri osa on kulttuuripalveluilla käytössä, mutta ei kuitenkaan eksklusiivisesti. Tämä tuottaa sen haasteen, että kulttuurin palveluverkko on kiinteästi yhteydessä niin vapaan sivistystyön kuin sivistyspalveluiden palveluverkon kanssa. Näin erityisesti monitoimitiloissa toimivien palveluiden osalta. Kulttuuripalvelut olisi jo aiemmin luopunut Syke-talon käytöstä sopeuttamisen yhteydessä, mutta koska

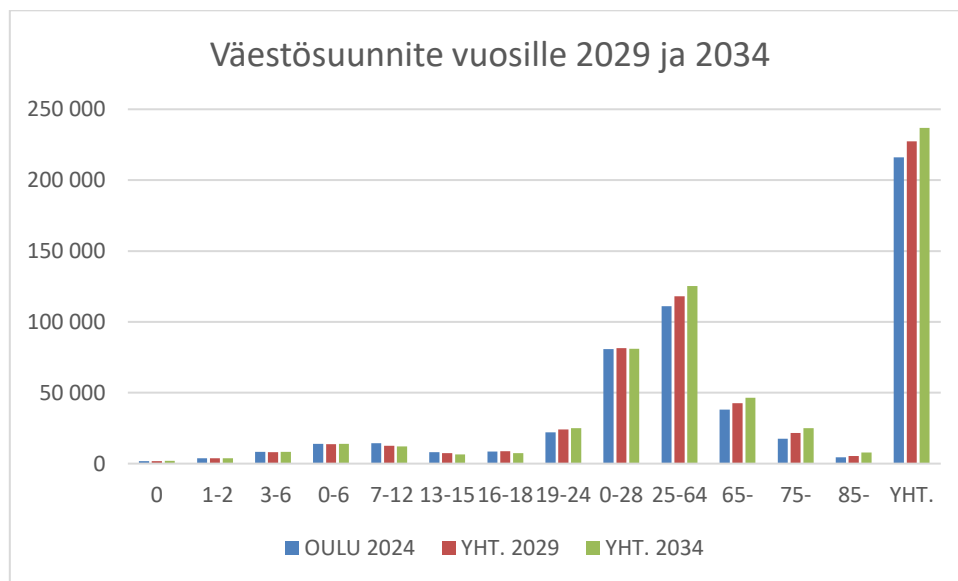
kulttuuripalvelut ei yksin käytä tuota kiinteistöä sitä ei voitu tehdä. Kulttuurin palveluverkon tiivistäminen on siis suurelta osin riippuvainen sivistys- ja kulttuuripalveluiden toimialan palveluverkosta.

Oulun kirjastoverkko on laaja käsittäen 24 kirjastoa ja 2 kirjastoautoa. Iso osa kirjastoista on hyvin pieniä ja toimii pääosin omatoimikirjastona. Kuutoskaupunki vertailussa Oulun kirjaston HTV kustannukset ovat alhaisimmat yhdessä Vantaan kanssa. Oulun ja Vantaan kustannukset ovat 10,9 milj. euroa kun taas esim. Tampereen kustannukset ovat 14,9 milj. euroa. Myös henkilötyövuodet Oulussa ovat Vantaan jälkeen pienimmät, vaikka kirjastoverkko on kuutoskaupungeista toiseksi suurin. Kirjasto siis toteuttaa toimintaa tällä hetkellä todella tehokkaasti. Kirjastoverkon karsiminen on mahdollista, mutta tuottaa vain marginaalista säästöä sillä tehokkuus on jo nyt huipussaan.

Oulu2026 perintötyön toteutusmalli on merkittävä konsepti kulttuuripalveluiden, tapahtumapalveluiden ja kaupungin omistamien säätiöiden (Oulu2026 ja Oulun musiikkijuhlat) sekä Oulun teatterin osalta niin palveluverkon kuin toimintamallin suhteen. Kiristyvässä taloustilanteessa, jossa kokonaistaloudellinen ratkaisu, johon elimellisesti liittyy kiinteistöt, palvelut ja sisällöt, joita kaupunki tuottaa on järkevintä toteuttaa kaupunki yhteisesti, strategisten tavoitteiden kautta eikä vastuualueittain erillISRatkaisuna vastauksena sopeutuksiin.

2. Toimintaympäristöanalyysi

Oulun kaupunki on strategiassaan sitoutunut kehittämään kulttuuritilojen palveluverkkoa vastaamaan muuttuvan väestön ja kasvavan matkailijamäärän tarpeita. Oulun väestömäärä lisääntyy nopeammin kuin koskaan ja väestön vanhetessa kulttuuripalveluiden kysyntä kasvaa entisestään (kaavio 1). Yhdessä liikuntapalveluiden kanssa kulttuuripalveluiden merkitys tulee kasvamaan Oululaisten hyvinvoinnin edistämässä sekä kaupungin veto- ja pitovoiman vahvistamisessa. Vuoden 2025 uusi valtuusto käynnistää kaupunkistrategian päivityksen. Uuden kaupunkistrategian ja Oulu2026 perintötyön mallin kautta syntyy toiminnallinen kokonaisuus, joka luo pohjan strategiselle palveluverkon suunnittelulle.

Kaavio 1. Oulun kaupungin väestösuunnite vuosille 2029 ja 2034.

Kaikki keskeisimmät kulttuurilaitokset ovat joko tällä hetkellä peruskorjattavana tai tulossa peruskorjaukseen lähivuosina. Seuraavat suunnitelmat ja hankkeet ovat keskeisiä kaupungin kulttuuri-infrastruktuurin tulevaisuudessa.

- Museo- ja tiedekeskus Tiima
- Keskustakirjasto Saari
- Lastenkulttuurikeskus Kotilo (keskustakirjaston yhteydessä)
- Kulttuuritalo Valve (perusparannus arviolta 2027-2030)
- Musiikkikeskus ja konservatorio (perusparannus arviolta 2027-2030)
- Oulun teatteri ja sen remonttitarpeet
- Kirjastoverkko osana monitoimitaloja (erittely erillisessä liitteessä)

Kulttuurilaitoksien perusparannushankkeet päivittävät tilat vastaamaan nykypäivän toimintaa. Esimerkiksi museo- ja tiedekeskus Tiiman uudet tilat mahdollistavat aivan uudenlaisten näyttelyiden järjestämisen. Rakennusinvestoinnit yhdessä kulttuuripääkaupunkivuoden Oulu2026 kanssa tulevat merkittävästi parantamaan Oulun tunnettuutta ja vetovoimaa kulttuurikaupunkina.

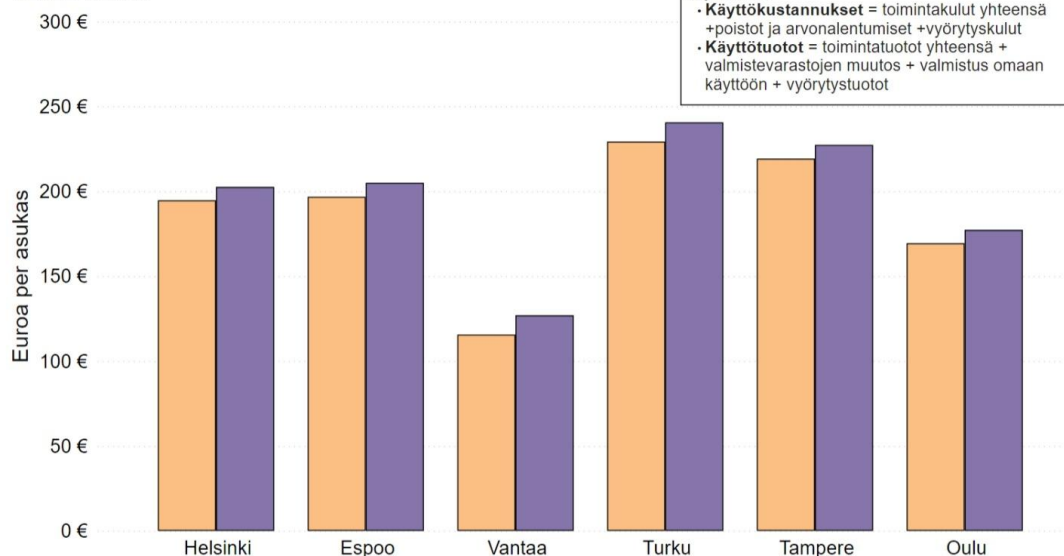
Kulttuurialalle kohdistuneet laaja-alaiset määrärahojen leikkaukset ovat ravisuttaneet alaa viimeisen vuoden aikana. Oulun seudulla näkyvimmin leikkaukset ovat kohdistuneet taide- ja kulttuurifestivaalien avustuksiin, mikä

on johtanut siihen, että useampi festivaali on ilmoittanut lopettavansa toimintansa (mm. Lasten ja nuorten teatterifestivaali, Arktiset askeleet, Hailuodon teatterifestivaali). Samanaikaisesti kulttuuria tarvitaan ehkä enemmän kuin koskaan. Kulttuurin avulla tuodaan ihmisiä yhteen, tuodaan esiin kokemuksia ja näköaloja sekä luodaan hyvinvointia. Väestön ikääntyessä kulttuuripalveluiden käyttäjämäärä tulee vain kasvamaan. Siksi on tärkeää, että valtakunnallisen tuen vähentyessä kulttuurialaa voidaan tukea paikallisesti. Kaavio 2 kuvaa kuutoskaupunkien nettokäyttökustannuksia asukasta kohden. Oulun panostus on kuutoskaupungeista viidenneksi suurin. Olisi tärkeää, että panostus kulttuuriin säilyisi vähintäänkin nykytasolla hankalasta taloustilanteesta huolimatta, mm. myös siksi kulttuuripääkaupunkivuoden aikana luotu toiminta ja potentiaali ei valuisi hukkaan. Kaavio 3 näyttää vertailun kirjastopalveluiden toimintakuluista asukasta kohden kuutoskaupunkien välillä.

Nettokäyttökustannukset kulttuuritoimintaan asukasta kohden vuosina 2022–2023

Aineistolähde: Valtiokonttorin kuntataloustilasto. Väestötiedot: Tilastokeskus.

● 2022 ● 2023

*Vantaan kaupungissa ei ole kunnan itsensä hallinnoimaa (vos-rahoitteista) kaupunginorkesteria eikä kaupunginteatteria.

Valitse tunnusluku

Nettokäyttökustannukset per asukas

Deflatoidut nettokäyttökustannukset per asukas

Nettokäyttökustannukset

Deflatoidut nettokäyttökustannukset

Nettokäyttökustannuksiin sisältyy:

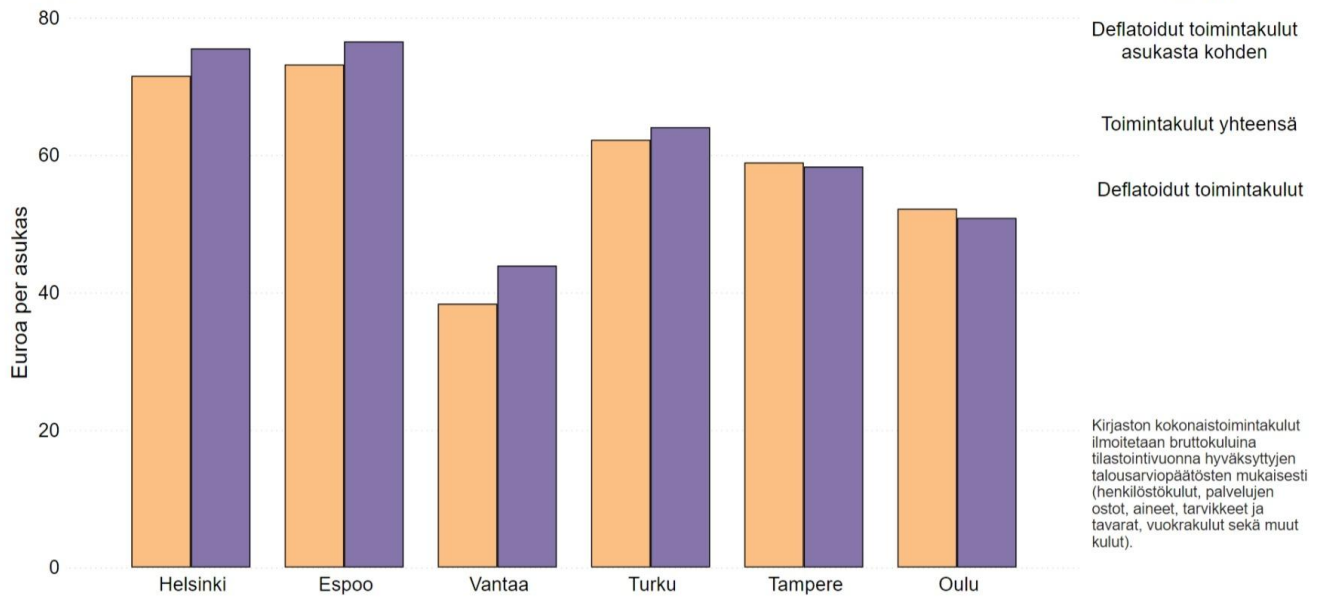
- Kirjastopalvelut, Kirjaston alueellinen kehittämisestä, Kirjaston valtakunnallinen kehittämisestä,
- Museopalvelut,
- Musiikkipalvelut,
- Taiteen perusopetus, Taiteen perusopetusta tukeva toiminta
- Teatteri-, tanssi- ja sirkuspalvelut
- Visuaalisen taiteen palvelut
- Yleisen kulttuuritoiminnan palvelut

Kaavio 2. Nettokäyttökustannukset kulttuuritoimintaan asukasta kohden vuosina 2022–2023. Lähde: Valtionkonttorin kuntataloustilasto

Kuutoskaupunkien kirjastopalvelujen toimintakulut asukasta kohden vuosina 2022–2023

Aineistolähde: Suomen yleisten kirjastojen tilastot 2022–2023 OKM, <https://tilastot.kirjastot.fi/>. Väestötiedot: Tilastokeskus

● 2022 ● 2023

Kaavio 3. Kuutoskaupunkien kirjastopalveluiden toimintakulut asukasta kohden vuosina 2022–2023. Lähde: Suomen yleisten kirjastojen tilastot 2022–2023 OKM

3. Palvelurakenteen kuvaus

Kulttuuripalveluiden organisaatorakenne on kuvattu kaaviossa 4. Kulttuuripalvelut toimivat sivistys- ja kulttuuripalveluiden toimialan alla ja operoivat hyvinvointi-, kulttuuri- ja liikuntalautakunnan ohjauksessa. Kulttuuripalveluita johtaa kulttuurijohtaja, jonka alla toimivat Oulun museo- ja tiedekeskuksen kokonaisuus (sisältää myös muut museot), Oulu Sinfonia, kirjastopalvelut ja yleiset kulttuuripalvelut, jonka keskeisin toimintayksikkö on kulttuuritalo Valve. Tapahtumayksikkö tuottaa paikallisia tapahtumia Ouluun, kuten Oulun päivät sekä antaa tukea ja neuvontaa tapahtumien järjestämiseen. Lisäksi hyvinvointi-, kulttuuri- ja liikuntalautakunnan alla toimii tapahtuma-aluepalvelut, joka vastaa keskeisimpien tapahtumapaikkojen varaustoiminnasta.

Kaavio 4. Kulttuuripalveluiden organisaatorakenne.

Kulttuuripalveluita tuotetaan keskitetysti, alueellisesti ja yhä kasvavassa määrin myös digitaalisesti. Käytetyin kulttuuripalvelu on kirjasto, jonka käyttäjämäärät on liitteenä (liite 1). Alla oleva kuva kuvaa tapaa, jolla kulttuuripalveluita tuotetaan Oulussa jatkossa. Maantieteellisesti erittäin suurena kaupunkina kulttuuripalveluiden yhdenvertainen saavutettavuus on hankala saavuttaa ilman suuria investointeja saavutettavuuteen. Saavutettavin ja kustannustehokkain tapa on tuottaa laajat ja pysyvät palvelut keskitetysti Oulun keskustassa, jonne kaikilla Oulun asukkailla on kohtalainen mahdollisuus matkustaa. Kapeampi, mutta edelleen kohtalaisen monipuolinen palvelu toteutuu alueellisesti. Lähellä olevat palvelut toteutetaan muun palveluinfran yhteydessä ja kotiin tuotetaan pääosin digitaalisia palveluita.

Sivistys- ja kulttuuripalvelut 2025
Kulttuuripalvelut ja kirjastot

Legend:

- Kirjastot 2025
- Kulttuuripalvelut 2025
- Sikun aluemuutt 2018

© Oulun kaupunki 2025 AH

Kirjastopalvelut

Oulun kaupunginkirjasto edistää kuntalaisten hyvinvointia ja valmiuksia toimia yhteiskunnassa tukemalla ja vahvistamalla kaikenikäisten monilukutaitoa. Kirjasto ylläpitää aktiivisesti olemassa olevia kumppanuuksia, luo uusia yhteistyöverkostoja ja tarjoaa asiakkailleen mahdollisuuden osallistua kirjastopalvelujen suunnitteluun. Kaupunginkirjasto on vahvasti edesauttamasta lukemisen edistämistyötä ja suunnittelee lukutaitostrategiassa mainittuja ohjaavia sisältöjä tuleville vuosille.

Oulun kaupunginkirjasto toteuttaa kirjastolain ja -asetuksen mukaista kirjastopalvelun järjestämistä Oulussa ja alueellista kehittämistehtävää Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan alueella. Alueellisella kehittämistehtävällä luodaan edellytyksiä toimialueen yleisten kirjastojen toiminnan vahvistumiselle. Oulun kaupunginkirjasto tekee aktiivista yhteistyötä valtakunnallisella tasolla muiden kehittämistehtäviä hoitavien kirjastojen ja Yleisten kirjastojen neuvoston kanssa.

Oulun kaupunginkirjastolla on tällä hetkellä 24 kirjastoyksikköä ja 2 kirjastoautoa. Kaupunginkirjaston pääkirjasto (tuleva keskustakirjasto Saari) on peruskorjauksessa ja väistötilana on kauppakeskus Pekurista vuokratut tilat. Keskustakirjasto Saari avautuu yleisölle marraskuussa 2025. Oulun kaupunginkirjaston henkilökuntamäärä on tällä hetkellä n. 140 henkilötyövuotta.

Kaikkiaan Oulun kaupunginkirjastosta tehtiin 3 922 654 lainaa vuoden 2024 aikana, lainauksen kasvu oli yhteensä seitsemän prosenttia. Lukukuntoa herättelemään julkaistiin lokakuussa Oulun kirjamessuilla Lukevin kaupunki -kampanja ja lukuhaasteet. Kampanja ja haasteet jatkuvat edelleen, tavoitteena on olla Euroopan lukevin kulttuuripääkaupunki vuonna 2026.

E-aineiston kohdalla kasvu on vuosittain ollut todella suurta ja samalla kirjattiin uusia ennätyslukemia. E-aineistoissa kasvu keskittyi etenkin e-lehtiin ja elokuviin. E-lehtien käyttökerrat kasvoivat 17%, ollen 439 491 käyttökertaa, elokuvien katseltiin 17 994 kertaa (+ 39 %). Pohjoisen eKirjasto tarjosi kolmatta vuotta yhdenvertaisesti eri e-aineistot kaikille asiakkaille kolmen maakunnan alueella. Oulun kaupunginkirjasto siirtyi kuntien yhteiseen E-kirjastoon 1.1.2025 alkaen, sisältäen e-kirjasto, äänikirjat ja e-lehdet. Muut e-aineistot tarjotaan edelleen Pohjoisen eKirjaston kautta.

Oulun kaupunginkirjaston kävijämäärä on pysynyt tasaisena keskustakirjasto Saaren sulkuaikana. Kirjastokäyntejä tehtiin 1 699 198 (+ 1 %). Luku kuvaa asiakkaiden aktiivisuutta sekä erilaisten toimintojen, palvelun ja tilojen tärkeyttä. Kävijöiden määrä näkyy etenkin keskustakirjaston väistötilassa Pekurin kirjastossa. Kirjaston asiakas kävi kirjastossa keskimäärin 8 kertaa vuodessa ja lainasi yhteensä 18 teosta.

Omatoimikirjastoihin kirjautumismäärät jatkavat kasvuaan, ollen 20 %. Omatoimikirjastoihin tehtiin 185 502 onnistunutta kirjautumista. Oulun kaupunginkirjastossa on yhteensä 16 omatoimikirjastoa käytössä, mikä on suurin määrä omatoimisia kirjastoyksiköjä kunnassa koko Suomessa.

Kirjastopalvelujen tarve ja käyttö kasvaa tulevina vuosina merkittävästi ja kirjastossa tehtävä työ ei vähene, olipa sitten kirjaston palveluverkko nykyinen tai siitä muunneltu versio. Kirjaston asiakkaat löytävät kirjastoyksiköt, vaikka palveluverkkoon tehtäisiinkin muutoksia. Kirjastopalvelut tulee huomioida myös uusien alueiden kirjastopalvelun järjestämisessä. Oulun kaupunginkirjaston henkilökuntamäärä on kuusikkokuntien vertailussa toiseksi pienin, vaikka kirjastoyksiköjen määrä on samassa vertailussa toiseksi suurin. Henkilökunnan määrä luo suuria haasteita näin suuren palveluverkon ylläpitämiseen.

Oulun museo- ja tiedekeskus

Oulun museo- ja tiedekeskus koostuu Pohjois-Pohjanmaan museosta, tiedekeskus Tietomaasta, Oulun taidemuseosta, Turkansaaren ulkomuseosta, Kierikin tiedekeskuksesta sekä muista pienemmistä ulkomuseoista ja vierailukohteista. Kaikkiaan museo- ja tiedekeskukseen kuuluu yhdeksän vierailukohdetta. Museo- ja tiedekeskus toimii Pohjois-Pohjanmaan alueen vastuumuseona ja Taidemuseon vastuumuseokenttään kuuluu myös Kainuu. Tuotamme, tallennamme ja esittelemme pohjoista tiedettä, taidetta ja historiaa. Edistämme myös näiden teemojen ympärillä tehtävää yhteistyötä alueellamme.

Parasta aikaa Myllytulliin rakentuu uusi museo- ja tiedekeskusrakennus Tiima, joka tulee yhdistämään Pohjois-Pohjanmaan museon ja Tietomaan toiminnot saman katon alle. Tällä hetkellä kyseiset toiminnot ovat vailla omaa rakennusta eli niiden kohdalla ei varsinaista yleisölle suunnattua vierailukohdetta juuri nyt ole.

Museo- ja tiedekeskuksessa on tällä hetkellä 72 työntekijää, osa määräaikaisissa projekteissa. Tällä hetkellä museo- ja tiedekeskuksen kokonaisuudesta ovat kävijöille avoimina kohteina vain Taidemuseo, Kierikki, Turkansaari sekä muut ulkomuseot. Rakennusprojekteista johtuen kävijämäärä jäi vuonna 2024 106 000 kävijään. Normaalisti, kaikkien kohteiden auki ollessa, on vuosittainen kävijämäärä ollut n. 200 000.

Yksi museo- ja tiedekeskuksen keskeisiä toimintoja on maankäyttöön, kaavoitukseen sekä rakennus- ja kulttuuriperintöön liittyvä lausunto- ja asiantuntijatoiminta. Vuonna 2024 keskus antoi yli 1100 kaavoitukseen ja maankäyttöön liittyvää lausuntoa.

Oulu Sinfonia

Oulu Sinfonia on maamme pohjoisin sinfoniaorkesteri, jonka kotisali sijaitsee Oulun Musiikkikeskuksessa. Orkesteri on 816 paikkaisen Madetojan salin pääkäyttäjä. Orkesteri aloitti toimintansa vuonna 1937, sai oikeuden käyttää kaupunginorkesterin nimeä vuonna 1954 ja kunnallistettiin vuonna 1961 ja nykyinen nimi otettiin käyttöön vuonna 2005.

Kausikonsertit ovat orkesterin vahva perusta. Ohjelmiston täydentävät erilaiset konserttisisällöt kuten oopperat ja näyttämöproduktiot, elokuvakonsertit, etno- ja jazzmusiikki sekä muut rytmimusiikin konsertit. Lapsille ja nuorille on säännöllistä konserttitarjontaa. Viime vuosina syyskausi on alkanut jalkautumiskonserteilla palvelutaloihin ja kouluihin koko Oulun alueella ja yleisölle maksuttomiin tapahtumiin kesäteatterilla, kauppakeskuksessa ja yrityksissä. Yhteensä tapahtumia on vuosittain noin 150. Vuonna 2024 ylitettiin ensimmäisen kerran 50 000 kävijän rajapyykki.

Oulu Sinfonian hallinnossa työskentelee vakituisesti 6 henkilöä (intendentti, orkesteripäällikkö, markkinointivastaava, myynti- ja yleisötyövastaava, tuotantojärjestäjä ja nuotistonhoitaja-järjestäjä) ja 61 muusikkoa. Intendentin työparina taiteellista suunnittelusta vastaa ylikapellimestari, joka johtaa vuosittain noin 10 viikkoa ja vastaa orkesterin taiteellisesta kehittämisestä. Työyhteisö on kansainvälinen, noin 30 % vakituisesti henkilökunnasta on muuttanut Suomeen ulkomailta. Taiteilijoiden agentuuriverkosto sekä muut kansainväliset taiteilijaverkostot ovat osa orkesterin säännöllistä toimintaa.

Yhteistyötä tehdään laajasti vapaan kentän, muiden taidelaitosten ja orkestereiden kanssa. Säännöllisiä yhteistyökumppaneita ovat mm. Oulun Vanha Musiikki -festivaali, Oulun Musiikkijuhlat, Elojazz, Uuden Musiikin Lokakuu. Vierailutoiminta esim. festivaaleilla ja muissa konserttisaleissa sekä kiertueet ja levytystoiminta kuuluu osaksi ympärivuotista toimintaa. Yrityksille räätälöity konserttikummitoiminta mahdollistaa tuhansien lasten ja nuorten konserttikäyntejä vuosittain.

Yleiset kulttuuripalvelut ja kulttuuritalo Valve

Yleiset kulttuuripalvelut ja kulttuuritalo Valve käsittää kulttuuripalveluitten yleiset kehittämistehtävät, lastenkulttuurin, kulttuurihyvinvoinnin, hanketoiminnan sekä avustusten ja kumppanuuksien valmistelun yhdessä kulttuurihallinnon kanssa. Kulttuuritalo Valve on alusta taiteen vapaan kentän yhteisöille, joiden kanssa toimitaan tiiviissä yhteistyössä. Kulttuuritalon toiminta sisältää myös kaupunginosakulttuurin tuotannot

Vakituista henkilökuntaa on noin 23 sekä lisäksi määräaikaiset hanke- ja kesätyöntekijät. Palvelut tuotetaan yhteistyössä taide- ja kulttuurikentän sekä muiden organisaatioiden kanssa kaupungin sisällä ja ulkoisesti. Keskeisiä valtakunnallisia kumppaneita ovat mm. Taiteen edistämiskeskus, ministeriöt ja kuntaliitto. Valve toimii aktiivisesti erilaisissa kansallisissa ja alueellisissa verkostoissa sekä myös kansainvälisesti. Oulu kuuluu mm.

UNESCON Creative Cities -verkostoon painopisteensä mediataide (visuaalinen taide) ja European Network of Cultural Centres, ENCC –kulttuurikeskusten verkostoon.

Yleisten kulttuuripalveluiden toiminta ja tapahtumat sijoittuvat kulttuuritalo Valveelle sekä kaupungin muihin tiloihin ja infraan. Esimerkiksi koulut, päiväkodit, kirjastot, ikääntyneille suunnatut paikat, liikuntatilat sekä julkiset ulkotilat ovat muuttuvia toimipaikkojamme. Kiimingin Syke-talo sekä Haukiputaan teatterikuoppa ovat vakiintuneita tiloja entisissä kuntakeskuksissa. Yleisten kulttuuripalveluiden toiminta muokkautuu joustavasti olemassa olevan paikkarakenteen mukaisesti. Yleisten kulttuuripalveluiden vahvuutena on ottaa haltuun uusia tiloja ennakkoluulottomasti tapahtumakäyttöön kuten esim. onnistuneet purkutaideprojektit ovat osoittaneet.

Vuonna 2024 kulttuuritalo Valveen ja muiden toimintojen kautta tavoitettiin noin 346 000 asiakasta.

Tapahtuma-aluepalvelut

Tapahtuma-aluepalvelut hallinnoivat ja ulosvuokraavat tapahtumajärjestäjille Oulun Musiikkikeskusta, Pohjankartanon juhlasalia, Hupisaarten kesäteatteria, Lyseon juhlasalia sekä kaupungin suurimpia tapahtumapaikkoja, kuten Kuusisaarta, Ouluhallia, Energia-areenaa ja pesäpallostadionia. Yksikössä on kaksi kokoaikaista työntekijää sekä kaksi osa-aikaista henkilöä, jotka ovat töissä myös liikuntapalveluissa.

Tapahtuma-aluepalveluiden vuokraa tiloja ja alueita vuosittain noin 200 erilaiselle tapahtumalle suurista festivaaleista pienempiin esityksiin. Lisäksi yksikkö kehittää tapahtumaolosuhteita ja edistää yhteistyötä eri toimijoiden kesken, jotta Oulu olisi vetovoimainen tapahtumakaupunki.

Tapahtumapalvelut

Tapahtumayksikön tehtävä on tuottaa kaupungin omia merkittäviä kaupunkijuhlia, tarjota palveluja tapahtuma-alan toimijoille sekä kehittää tapahtuma-alaa alueella ja valtakunnallisessa yhteistyössä. Tapahtumapalvelut on aiemmin toiminut konsernipalveluissa osana viestintäyksikköä ja on siirretty Sivistys- ja kulttuuripalveluihin ja edelleen kulttuurin vastuualueelle keväällä 2025.

Tapahtumapalveluiden omia tuotantoja ovat Lumo-valofestivaali, Oulun päivät ja sen yhteydessä järjestetty Oulu kylässä -festivaali, yhteistyössä Valveen kaupunginosakulttuurin ja Kelluva ry:n kanssa järjestetyt puistopiknikit sekä uudenvuoden juhla. Lisäksi tapahtumayksikkö koordinoi Oulun kansallisen veteraanipäivän ja itsenäisyyspäivän juhlan toteutusta sekä erilaisia kaupunkiin tulevia merkittäviä yhteistyötapahtumia.

Tapahtumayksikkö tarjoaa maksutonta neuvontaa tapahtumajärjestäjille ja ylläpitää laajaa tapahtumajärjestäjän opasta sekä Mun Oulun tapahtumakalenteria. Yksikön kehittämistyön lähtökohtana on Tapahtumaystävällinen Oulu 2030 -suunnitelma, joka on valmisteltu ja toteutetaan laajan yhteistyöryhmän kanssa.

Tapahtumayksikössä työskentelee vakinaisesti tapahtumapäällikkö ja kaksi tuottajaa. Tämän lisäksi yksikössä työskentelee määräaikaaisesti vuosina 2025-2026 projektipäällikkö, kehittämispäällikkö sekä suunnittelija.

5. Esitetyt strategiset linjamuutokset palvelurakenteeseen

Kirjastopalveluiden aluemallin muuttaminen asiakkaiden palvelukäyttäytymistä seuraavaan palvelumalliin

Kirjastopalveluita kehitetään siten, että palveluita tuotetaan tilankäytännöllisesti tehokkaasti ja ihmisten luontaisiin asiointireitteihin tukeutuen. Kaupungissa toimii keskustakirjasto, lähikirjastoverkko ja kirjastoautot. Kirjastopalvelut tuotetaan lähtökohtaisesti muiden palvelukäyntien yhteydessä kirjastojen sijoittuessa monitoimitaloihin ja palvelukeskuksiin. Tulevaisuudessa kirjastopalvelut voidaan kuntalaisten palvelukäyttäytymisen mukaan joustavasti suunnitella myös kaupungin asiakasvirtoja kerääviin yhdyskohtiin muiden palvelujen yhteyteen mm. kauppakeskuksiin tai vastaaviin tiloihin.

Kirjastopalvelut tarjotaan ajanmukaisin ja yhdenvertaisin palveluin ja opastaen asiakkaat omatoimiseen palvelun käyttöön. Digitalisoitua yhteiskunta vaatii uutta osaamista kirjaston henkilökunnalta ja kirjaston asiakkailta. Kirjastojen työ lukemaan edistämässä priorisoidaan kaikissa ikä- ja kulttuuriryhmissä. Kirjasto tukee jatkuvaa oppimista ja elämystä tarjoten aineistot, sisällöt, tilat ja välineistöt. Kirjasto reagoi yhteiskunnan muutoksiin ja ilmiöihin kehittämällä omassa toiminnassaan tai yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa uusia ja joustavia palvelumuotoja. Hakeutuvan ja liikkuvien kirjastopalvelujen merkitys kasvaa tulevaisuudessa. Kirjasto toimii ympäristön kannalta kestävästi ja jakamistaloutta tukien. Kirjasto tavoittaa ihmiset heidän kaikissa elämäntilanteissa. Kirjasto tukee kuntalaisten hyvinvointia ja toteuttaa kansalaisten sivistyksellisiä oikeuksia. Kirjasto tukee osallisuutta, lähidemokratiaa ja on palveluna ja tilana aktiivinen yhteisön rakentaja.

Esitystilojen AV-tekniikan palveluverkkolinjaus

Esitystekniikka on tänä päivänä tärkeässä osassa jokaisen rakennuskohteen toteutuksessa. AV-tekniikkaan liittyy monia seikkoja; tekniikka voi olla helppokäyttöistä, jolloin laitteiden käyttö ei tarvitse teknikkoo. Tekniikka voi olla myös erittäin vaativaa, jolloin AV-laitteiden käyttämisessä tulee olla aina teknikko paikalla. Tämä kautta laitteistoratkaisut vaikuttavat myös henkilöstön tarpeeseen. Näin ollen huipputekniikka saattaa mahdollistaa korkeatasoisen ammattiproduktion toiminnan tiettyssä tilassa, mutta sama tekninen ratkaisu saattaa joillekin toimijoille syntyä tilankäytön esteeksi, jos produktiolla ei ole esimerkiksi varaa palkata teknikkoo tai teknikkoo ei ole saatavilla. Lisäksi laitehankintoihin liittyy aina investointi- ja ylläpitokustannus; laadukkaampi AV-tekniikka hankintahinnaltaan kalliimpaa. Siksi on olennaista, että esitystekniikan taso määritellään tilan käyttötarkoituksen ja käyttäjäkunnan mukaan, jotta hankittava AV-tekniikka on oikean tasoista.

Jatkossa AV-tekniikan ratkaisut katsotaan edelleenkin kohdekohtaisesti, mutta peruslinjaus on se, että kaupungin keskitettyihin kulttuurilaitoksiin, kuten museo- ja tiedekeskus Tiimaan, kulttuuritalo Valveelle tai Oulun Musiikkikeskukseen, hankitaan riittävän korkeatasoinen, moderni ja monipuolisen toiminnan mahdollistava AV-tekniikka. Näihin kohteisiin tulee samalle budjetoida käyttötalouteen riittävä henkilökunta valvomaan ja opastamaan laitteiston käytössä ja sekä huoltamaan ja ylläpitämään kalustoa. Tämä vaatii panostusta henkilöstöön että kalustoa ylläpitäviin hankintoihin.

Alueellisiin tiloihin taas lähtökohtaisesti hankitaan perustasoinen AV-tekniikka, joka on helppokäyttöistä, mutta joka kuitenkin mahdollistaa esittävän taiteen esitystoiminnan. Hankittavan laitteiston tulee olla sen tasoista, että se on lähes viikoittain käytössä. Alueellisten tilojen AV-suunnittelussa osallistetaan niin päivä- kuin ilta- ja viikonloppukäyttäjät optimaalisten ratkaisujen löytämiseksi.

Valveen ja Musiikkikeskuksen perusparannuksen yhteydessä tarkastellaan teknisen henkilökunnan sijoittumista ja teknisten palveluiden liikkuvuutta näiden kahden kohteen ja mahdollisesti muiden kohteiden välillä. Tällä hetkellä Valveella toimii viisi henkilöä tekniikassa kun taas Musiikkikeskuksella tekniikka toteutetaan ostopalveluna. Musiikkikeskuksen perusparannuksen jälkeen ei niin arvokasta ja teknisesti vaativaa teknistä kalustokokonaisuutta jättää ainoastaan ostopalveluiden kautta käytettävälle kumppanille.

Lastenkulttuurin ja kulttuurihyvinvoinnin kehittäminen/vahvistaminen

Lastenkulttuurikeskus Kotilo avautuu tammikuussa 2026. Kotilon lisäksi lastenkulttuuria ja taidekasvatusta tulee tarkastella kokonaisuutena ja tiivistää perusopetuksen, varhaiskasvatuksen ja kulttuurilaitosten ml.

Lastenkulttuurikeskus yhteistyötä. Oulu-opisto, Oulun konservatorio ja Oulun taidekoulu ovat taiteen perusopetuksen keskeisiä oppilaitoksia. Kulttuuriopetussuunnitelma on syytä uudistaa ja taiteen perusopetuksen järjestäminen käydä läpi kaupunkitasoisesti suhteessa lakiuudistuksiin.

Monikulttuurisuuden edistäminen ja rasmin vastainen työ tulee olemaan osa kulttuurikeskus Valveen uudistettua toimintakonseptia peruskorjauksen jälkeen. Yhteistyö maahanmuuttopalveluiden kanssa tiivistyy Valveen sekä muiden kulttuurilaitosten kanssa.

Kulttuurihyvinvointi näkökulmana vahvistuu kaikessa toiminnassa. Tämä vahvistaa kulttuurin ja ammattitaiteen saavutettavuutta, kaupunkilaisten osallisuutta ja yhteisövaikuttavuutta.

6. Esitetyt vaihtoehdot palveluverkkoon

Kirjastopalvelut

Uusia kirjastoyksiköitä tullaan aukaisemaan esim. Jääkärinkankaan monitoimitalon yhteyteen, joten mikäli tämänhetkistä palveluverkkoa ei muuteta, tulee henkilöstöä lisätä. Kirjastoverkkoa muokataan siten, että yksiköitä yhdistetään ja toiminta sijoitetaan pääosin kaupungin omiin kiinteistöihin. Lisäksi omatoimikirjastopalvelua kehitetään.

Jokaisessa vaihtoehdossa kirjastopalveluita kehitetään siten, että palveluita tuotetaan tilankäytöllisesti tehokkaasti, ihmisten luontaisiin asiointireitteihin tukeutuen ja huomioiden kaupungin säästötavoitteet. Kaupungissa toimii keskustakirjasto ja alueiden lähikirjastoja. Kirjastopalvelut tuotetaan lähtökohtaisesti muiden palvelukäyntien yhteydessä. Lisäksi Oulun kaupunginkirjastolla on kaksi kirjastoautoa.

Keskustakirjasto tukee sosiaalista hyvinvointia ja luo ihmisten, kulttuurin, tiedon, oppimisen ja elämysten kohtaamistilan. Keskustakirjasto antaa mahdollisuudet tiedon luomiselle ja kurkottaa tulevaisuuden palveluihin tuomalla asiakkaiden kokeiltavaksi uusimman teknologian. Keskustakirjasto on elävä tila, jossa kuntalainen voi tuntee olonsa kotoisaksi, kehittää itseään omatoimisesti tai erilaisten kurssien ja tapahtumien kautta. Asiakas voi varata työskentelytilan tai järjestää itse esimerkiksi neulontapiirin. Keskustakirjasto on monilukutaidon ydin, jossa asiakas voi kuunnella, katsoa ja lukea.

Lähikirjasto on palveluyksikkö, jossa on kirjaston käyttöön sovitettu aineistokokoelma. Aineistoa voi varata, lainata tai palauttaa. Lähikirjaston kokoelma on suunniteltu vastaamaan alueen väestön ikä- ja kielirakennetta. Lähikirjaston tiloissa on tila tai tiloja, jossa voi viettää aikaa, lukea lehtiä, opiskella ja työskennellä. Lapsille ja nuorille on omat kokoelmansa ja tilat ja aineiston koko suunnitellaan vastaamaan lasten ja nuorten kirjastokäyttöä. Tilan mukaan tarjotaan mahdollisesti myös mahdollisuus kokousten järjestämiseen suljetussa tilassa, mutta se ei välttämättä kuulu kaikkien kirjastojen palveluun. Lähikirjasto tarjoaa työasemapalvelut sekä monitoimilaitteen käyttömahdollisuuden.

Lähikirjastoja suunnitellaan ja kehitetään niin, että kirjaston käytön mukaisesti päätetään kirjastoyksikköjen aukioloajat (henkilökunta paikalla) ja omatoimiajat (kirjastoa käytetään omatoimisesti kirjaston tunnuksilla). Lähikirjastojen aineistolaaajuus ja asiakaspalvelun määrä on riippuvainen kirjastoyksikön käytön määrästä (kävijämäärät, lainaus- ja palautusmäärät, ryhmäkäynnit) ja sijainnista.

Kirjastoautot liikennöivät päiväkodeilla, kouluilla, haja-asutusalueilla ja muilla alueilla, missä fyysisen kirjastopisteen sijainti on kaukana. Keskitetyn logistiikan tilat ja kirjastoautotallit sijaitsevat tulevaisuudessa kaupungin omissa tiloissa ja ovat liikenteellisesti järkevässä paikassa.

Palveluverkkoesitykset:

Maikkulan kirjaston nykyisestä yksityissektorilta vuokratusta tilasta luovutaan 2030 ja uusi paikka etsitään tarkoituksenmukaisista kaupungin omista tiloista.

Hiukkavaaran ja Myllyojan kirjastoista luovutaan Jääkärinkankaan yksikön avauduttua. Myllyojan kirjaston lakkauttamisesta on jo päätös olemassa.

Yli-lin kirjasto siirtyy koulun tiloihin arviolta vuosina 2027–2029.

Ylikiimingin kirjasto siirtyy koulun tiloihin arviolta vuosina 2027–2029.

Koskelan kirjastosta luovutaan 2026.

Kastellin kirjastosta luovutaan 2030.

Puolivälinkankaan kirjasto avataan uuteen monitoimitaloon vuosina 2026.

Aseman kirjastosta luovutaan 2026.

Martinniemen kirjasto jatkaa koululla vuoteen 8/2032 saakka.

Kellon kirjasto siirtyy Kellon koululle uusiintiloihin rakentamishankkeen aikataulun mukaisesti.

Kaijonharjun kirjasto siirtyy uusiin tiloihin rakentamishankkeen aikataulussa.

Pateniemen kirjastosta luovutaan 2030.

Haukiputaan kirjaston yhteyteen siirretään yhteisötoiminnan kokonaisuus.

Museotoiminta

Museo- ja tiedekeskuksen palveluverkko muodostuu käyntikohteiden ja säilytystilojen muodostamasta kokonaisuudesta. Käyntikohteita ovat:

- museo- ja tiedekeskus Tiima
- Oulun taidemuseo
- Turkansaaren ulkomuseo
- Kierikki
- Merimiehen kotimuseo
- Oulunsalon kotiseutumuseo
- Pateniemen sahan museo
- Oravan koulumuseo
- Tähtitorni
- Oulun linnan kellari.

Säilytyskohteita ovat:

- Konetie 33 kokoelma- ja työtilat
- Oritkarin varastotilat
- Rautalaani valokuva-arkisto
- Posaanlenkin kokoelma- ja työtilat
- Näätäöntien varastotilat
- Ukonkaivoksen varastotilat
- Oulu 10 työskentelytilat

Palveluverkkoesitykset:

Käyntikohteista Oravan koulumuseosta, Oulunsalon kotiseutumuseosta ja Pateniemen sahan museosta luovutaan. Oulunsalon kotiseutumuseon ja Pateniemen sahan museoista luopumisen seurauksena kannattaa

tehdä selvitys voiko kohteita siirtää paikallisille yhdistyksille. Jos toiminta siirtyy yhdistyksille niitä tulee todennäköisesti tukea. Rakennukset itsessään ovat suojeltuja kohteita. Museoiden luovutusten yhteydestä tarvitaan määräraikainen lisäresurssi kokoelmien käsittelyyn ja varastointiin.

Säilytyskohteista Näämöntien varastotiloista luovutaan sekä Ukonkaivoksen ja Oritkarin varastotilat minimoidaan. Lisäksi esitetään, että säilytyskohteiden toiminnasta toteutetaan hankeselvitys, jossa tutkitaan museo- ja tiedekeskuksen kokoelmakeskuksen toteutusmahdollisuudet. Selvitys on jo Tilapalveluiden aikataulussa Varastoselvityksen nimellä. Samalla tulee tarkastella mahdolliset synergiaedut kirjastopalveluiden säilytys- ja logistiikkatoiminnan kanssa. Uusi kokoelmakeskus toteuttaisi osaltaan museo- ja tiedekeskuksen strategista päämäärää sen ydintoimintojen kehittamisestä ja toiminnan hajanaisuuden vähentämisestä, ja siten myös resurssien käytön keskittämisestä painopistekohteiden (Tiima, Taidemuseo, Kierikki, Turkansaari, Merimiehen kotimuseo) toiminnan kehittämiseen.

Yleinen kulttuuritoiminta ja Valve

Yleiset kulttuuripalvelut toimivat vakituisissa tiloissa Kulttuuritalo Valveella, Kiimingin Syke-talolla, sekä Haukiputaan teatterikuopalla. Valve ja Syke-talo ovat sisäisissä vuokrissa, Teatterikuoppaa vuokrataan Oulu-opistolta. Varastotiloja on niukasti, ainoastaan lastenkulttuurilla yksi pieni Haukiputaalla, jota on jo supistettu. Seuraavassa merkittävimmät muutokset, jotka ovat lähivuosina edessä:

- Lastenkulttuurikeskus Kotilo muuttaa pääkirjasto Saareen 2025 loppuvuodesta ja uudistaa toimintakonseptinsa.
- Toimistot muuttavat Oulu10 B –rakennukseen viimeistään vuoden 2026-27 vaihteessa. Sisäilmaongelmien vuoksi muutto voi aikaistua. Myös Valvetalon muut yhteisöt voivat vuokrata tiloja Oulu 10 B –rakennuksesta.
- Kulttuuritalo Valve tulee peruskorjaukseen arviolta vuosina 2027-2029.
- Kaupunginosakulttuuri, kulttuurihyvinvointi ja lastenkulttuuri kiinnittyvät nykyisen lailla olemassa olevaan infraan mm. päiväkodeissa, kouluilla, kirjastoissa, nuorisotiloilla sekä ikääntyneille suunnatuissa paikoissa. Toimintaa järjestetään ulkoalueilla ja pop-up paikoissa.
- Alkuvuosi 2027 lisätyöllistää henkilöstöä muuton, väistön ja varastoinnin osalta., samalla tulee kuitenkin pitää palvelutuotanto käynnissä.
- Samalla kun toimitaan väistössä, uudistetaan toimintakonseptia.

Yleisten kulttuuripalveluiden merkittävin toimintaan vaikuttava tekijä tulevina vuosia on Kulttuuritalo Valveen perusparannuksen aikaisen toiminnan järjestäminen. Erityisesti Valvesalille pyritään järjestämään kokoaikainen väistötila, jotta seudullinen kulttuuritoiminta voi jatkaa elinvoimaisena kulttuuripääkaupunkivuoden jälkeen. Kiimingissä sijaitsevaa Sykesalia käytetään enemmän väistön aikana. Väistöaikana varastotilat järjestetään yhteisesti kirjaston ja museon kanssa.

Teknisen henkilöstön tehtäviä ja työn kehittämistä tulee tarkastella laajemmin kuin vain yhden yksikön näkökulmasta. Tekninen/salityö on erikoistytöä, joka on keskittynyt muutamille osaajille ja on haavoittuvasti sidoksissa yksittäisiin henkilöihin. Osaamisen kehittämisen näkökulmasta tulisi esimerkiksi koko teknisen sopimuksen alaista henkilöstöä soveltuvasti käyttää laajemmin kuin vain yhteen yksikköön kohdennettuna.

Kaupunginosakulttuuri, kulttuurihyvinvointi ja lastenkulttuuri kiinnittyvät olemassa olevaan infraan mm. päiväkodeissa, kouluilla, kirjastoissa, nuorisotiloilla sekä ikääntyneille suunnatuissa paikoissa.

Valveen perusparannuksen aikana pilotoidaan Välitilamalli käyttöön. Mallissa kaupungin tyhjiä tiloja luovutetaan maksuttomilla vuokrasopimuksilla taide- ja kulttuuritoimijoille. Välitilamalli täyttää osittain Valveen jättämää tila-aukkoa parille vuodelle, mutta luo myös uuden toimintamallin kaupunkiin. Välitilamalli on käytössä useissa kaupungeissa positiivisia kokemuksia on mm. Tampereelta.

Tavoitteena on kaupungintalon näyttelytilojen muuttaminen kulttuuritalo Valveen näyttelytoiminnan tiloiksi. Yhteistyö taidemuseon kanssa tiivistyy.

7. Palveluverkkoesitysten kustannusvaikutukset

Palveluverkkoselvityksessä on tarkasteltu mahdollisten yksiköistä luopumisten talousvaikutuksia. Kustannusvaikutusten tarkastelussa on huomioitu tilavuokrien, henkilöstömenojen ja palveluiden ostojen kustannukset. Esitetyt kustannukset perustuvat todellisiin kirjanpidon toteutumiin sekä selvityksessä esitettyihin toiminnallisiin muutoksiin. Kustannukset on esitetty nettovaikutuksena eli laskelmissa on huomioitu myös mahdolliset menojen kasvut (esim. tarvittavat henkilöstömäärän kasvu) sekä muut kertaluonteiset erät (mm. varastojen tyhjennyskulut). Lisäksi vältetään uuden kirjastoauton hankinta.

Käyttötaloussäästöt €/vuosi (nettovaikutus)	636 000
Tilavuokrat	420 000
Henkilöstömenot	188 000
Palveluiden ostot	28 000
Kertaluonteiset käyttötalousmenoja kasvattavat erät	-104 000

Taulukko 1. Käyttötalouden vuosittaiset säästöt.

8. Vaikutusten arviointi

Vaikutusten arviointityön tavoitteena on tuottaa tietoa palveluverkkoa koskevan päätöksenteon tueksi. Tämä raportti on vastuualueen esitys vastuualueille annettujen säästövelvoitteiden kattamiseksi, mikä ei sisällä vielä vaikutusten arviointia. Arviointityö kohdistetaan niihin kohteisiin, joihin vastuualue esittää muutoksia valtuustokaudella 2025–2029. Vaikutuksia arvioidaan neljästä eri näkökulmasta. Kuntalaisvaikutuksissa arvioidaan sitä, miten ratkaisut vaikuttavat asukkaiden arkeen, palvelujen saavutettavuuteen ja hyvinvointiin. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset kohdistuvat siihen, mitä palveluverkkoesitykset tarkoittavat organisaation toiminnalle ja henkilöstölle. Talousvaikutuksissa keskitytään palveluverkkoratkaisujen kustannuksiin ja niiden vaikutuksiin. Ympäristövaikutukset liittyvät palveluverkkoratkaisujen ympäristöön kohdistuviin vaikutuksiin, missä ympäristövaikutuksia tarkastellaan laajasti, huomioiden myös sosiaalisesti kestävä ympäristön rakentamisen näkökulmat.

Arviointi perustuu olemassa olevaan tietoon, henkilöstön ja kuntalaisten kuulemiseen sekä asiantuntijatyöhön. Vastuualueittaiset ja palvelualuekohtaiset arviointiryhmät kokoavat yhteen keskeiset vaikutukset ja tekevät suosituksia, jotta päätökset ovat läpinäkyviä ja perusteltuja. Palveluverkkotyötä koordinoiva ryhmä kokoaa vastuualue- ja palvelualuekohtaiset vaikutusten arvioinnit yhteen ja tuottaa koko palveluverkkoratkaisua koskevan arviointiraportin sivistys- ja kulttuuripalvelujen laajennetulle johtoryhmälle.

Kuntalaisvaikutusten arvioimiseksi kulttuuripalvelujen palveluverkkoselvityksessä hyödynnetään tammikuussa pidettävää kuntalaistilaisuudesta saatavaa tietoa. Organisaatio- ja henkilöstövaikutusten arvioimiseksi henkilöstöä kuullaan henkilöstökyselyn ja pidettävien henkilöstötilaisuuksissa saatavan tiedon avulla. Talousvaikutusten arvioinnissa hyödynnetään keskitetysti tuotettuja talous- ja henkilöstöhallinnon tietoja. Ympäristövaikutusten arviointi toteutetaan arviointiryhmän arviointina. Varsinainen, myöhemmin julkaistava sivistys- ja kulttuuripalveluiden palveluverkkoselvitys sisältää vaikutusten arvioinnin.

Vaikutusten arvioinnin toteuttaminen osana kulttuuripalvelujen palveluverkkoselvitystä

9. Työryhmän esitys

Tämän raportin palveluverkkoesitykset ovat työryhmän esitys pyydettyihin sopeutustoimenpiteisiin. Työryhmä koki tehtävänsä haasteelliseksi: toisaalta kaikki keskitetyt kulttuurilaitokset ovat joko perusparannuksessa tai tulossa välttämättömään perusparannukseen, joten säästöjä niiltä osin on hankala toteuttaa. Toisaalta esimerkiksi kirjastopalveluiden toteuttaminen on lakisääteistä, ja samoin kuin esimerkiksi kouluverkossa, Oulun maantieteellinen laajuus tuottaa haasteita palveluiden toteuttamiseen. Oulun kokonaisväestö kasvaa ja kasvua on eritoten työikäisissä ja ikäihmisissä, joten kulttuuripalveluiden asiakasmäärät ovat kasvavia. Talouden sopeuttamistoimenpiteet ovat kuitenkin välttämättömiä ja niitä työryhmä on pyrkinyt työskentelyssään löytämään. Todettakoon myös, että perusparannushankkeista koituvien vuokrankorotusten ja uusien yksiköiden (esim. Jääkärinkankaan ja Puolivälinkankaan kirjastot) myötä kulttuuripalveluiden verkkoa esimerkiksi kirjastojen osalta on muokattava, jotta palveluiden määrä ja sitä kautta kustannukset eivät nouse merkittävästi. Palveluverkkoesityksillä pyritään hillitsemään kustannusten nousua.

VALTUUSTOKAUSI 2025–2029	VALTUUSTOKAUSI 2030–2034	HUOMIOT
Kaijonharjun ja Kellon kirjastojen avaaminen uusissa tiloissa	Pateniemen kirjastosta luovutaan	
Hiukkavaaran kirjastosta luovutaan	Martinniemen kirjastosta luovutaan	
Yli-lin kirjasto siirtyy koulun tiloihin	Maikkulan kirjastosta luovutaan	
Ylikiimingin kirjasto siirtyy koulun tiloihin	Kastellin kirjastosta luovutaan	
Koskelan kirjastosta luovutaan		
Puolivälinkankaan kirjaston avaaminen		
Aseman kirjastosta luovutaan		
Kellon kirjasto siirtyy Kellon koululle uusiin tiloihin		
Jääkärinkankaan kirjaston avaaminen – Myllyojan kirjasto siirtyy		
Oravan koulumuseosta luovutaan		
Oulunsalon kotiseutumuseosta luovutaan		
Pateniemen sahan museosta luovutaan		

LIITTEET

Liite 1. Kirjastojen kävijä- ja lainausmäärät kirjastoittain ja alueittain

Eteläinen alue, vuosi 2024

Toimipiste	Oulunsalo	Kaakkuri	Kaukovainio	Maikkula
Kävijät	86556	77468	60702	58822
Kokonaislainaus	183113	270041	107947	170578
Palautukset	84053	115075	49618	76804
Asiakaspalvelutunnit	2387	1668	1642	1657
Itsepalvelutunnit	389	0	0	0
Omatoimitunnit	0	3341	2720	3190
Aukiolotunnit yhteensä	2776	5009	4362	4847

Keskinen alue, vuosi 2024

Toimipiste	Pekuri	Kaijonharju	Karjasilta	Kastelli	Koskela	Tuira	Puolivälin- kangas *
Kävijät	350286	54716	99713	63902	16143	73023	0
Kokonaislainaus	601160	180153	294686	130453	47800	195770	0
Palautukset	239554	69573	118954	53590	22182	83514	0
Asiakaspalvelutunnit	3301,5	1679	1697	1328	1406	1598	0
Itsepalvelutunnit	96	0	0	0	0	0	0
Omatoimitunnit	0	2646	3138	3738	0	3478	0
Aukiolotunnit yhteensä	3397,5	4325	4835	5066	1406	5076	0

Itäinen alue, vuosi 2024

Toimipiste	Kiiminki	Hiukkavaara	Jääli	Myllyoja	Yli-Ii	Ylikiiminki
Kävijät	95074	105048	96294	87771	11290	18534
Kokonaislainaus	202579	185559	46198	303492	14945	49437
Palautukset	93128	81982	23696	129678	9696	24198
Asiakaspalvelutunnit	2331	602	1019	1995	1072	975
Itsepalvelutunnit	370	2605	0	10	0	0
Omatoimitunnit	0	0	2636	0	4385	4007
Aukiolotunnit yhteensä	2701	3207	3655	2005	5457	4982

Pohjoinen alue, vuosi 2024

Toimipiste	Haukipudas	Asema *	Kello	Martinniemi	Pateniemi	Rajakylä	Ritaharju	Kirjastoautot
Kävijät	83198	2649	37135	21091	23682	45685	83032	49391
Kokonaislainaus	213520	2285	70274	32497	92280	136974	273881	113906
Palautukset	101726	1309	33082	16332	41265	61056	110035	63846
Asiakaspalvelutunnit	2356	28	849	810	864	1652	1688	1167
Itsepalvelutunnit	387	0	0	0	0	0	0	0
Omatoimitunnit	0	0	4269	4277	3467	3075	3338	0
Aukiolotunnit yhteensä	2743	28	5118	5087	4331	4727	5026	1167